

gældende, at det, som nu bør opnaas, er, at den Forberedelse, som foregaar i Retskommissionen for den borgerlige Retsplejes Bedømmende, skulde ledsages af en tilsvarende Forberedelse for den militære Retsplejes Bedømmende, thi det er jo givet, at naar man først har Grundlaget, Indstillingen med Hensyn til den borgerlige Retspleje, saa mangler der ellers et tilsvarende Arbejde paa det militære Omraade. Det var det, jeg allerede for 2 Aar siden tillod mig at henstille til den højtærede Krigsbestyrelse, og hvad den ærede Ordfører allerede har gjort opmærksom paa, og som blev optaget med al Smødelommen fra Krigsbestyrelsen den Gang, at saadanne Skridt skulde foretages, saa at vi, naar Indstillingen fra den borgerlige Retskommission kom, samtidig kunde have en Indstilling med Hensyn til den militære Retsplejes Ordning. Jeg har heller ikke forstaaet den højtærede Marineministers Udtalelser i Dag paa anden Maade, end at det ogsaa maatte være hans Opfattelse, at denne Forberedelse skulde ske samtidig, saa at Indstillingerne derom kunde komme til os paa een Gang. Men skal dette ske, bør ogsaa Arbejdet med Hensyn til den militære Retsplejes Ordning tages op, og derfor tror jeg, det er rigtig, at der her fra Tingets Side sker en Henvendelse til Regeringen desangaaende, for at Initiativet kan tages, hvad enten man nu vilde gaa den Vej at lade den bestaaende Retskommission med Tilfaldelse mulig af nogle militærretslige Elementer ogsaa optage denne Sag, eller Ministeriet ved Siden deraf vilde danne en særlig Kommission for den militære Retsordning eller overlade til enkelte Mænd paa Grundlag af, hvad der foreligger fra Retskommissionen, at knytte den militære Retsordning dertil. Enhver af disse Veje kunde man jo gaa, derom have Forslagsstillerne intet udtalt, og jeg skal heller ikke tillade mig at give noget som helst Raad i denne Retning, men ganske slutte mig til Opfordringen om, at Forberedelsen kan blive fremmet saaledes, at vi, naar vi have Indstilling fra Retskommissionen, ogsaa have Forslag om den militære Retsplejes Ordning.

Wagner: Efter min Opfattelse er det ikke meget rimeligt, at andre deltage i den Forhandling, som opstaar ved en Forespørgsel, end netop Forespørgerne og Ministeren, hvem det jo ifølge Grundloven paahpiler at svare. Noget anderledes stiller Forholdet sig, naar man stiller et Forslag til en Dagsorden, efter at Forespørgselen er bleven besvaret, idet jo i dette Tilfælde ethvert Medlem maa tage sin Position, og

derfor vil det ogsaa være naturligt, at Medlemmerne begrunde deres Afstemning, naar de finde Anledning dertil. Jeg skal begynde med at udtale om den foreliggende Sag, at jeg skal være meget langt fra at oplaste mig til Forsvarer for den nugældende militære Retspleje. En af de ærede Forespørgere, og jeg tror ogsaa den højtærede Minister, brugte det Udtryk om den nuværende militære Retspleje, at den var forældet. Det synes mig at være et meget for mildt Udtryk at sige om visse Dele af den militære Retspleje, at den er forældet, thi naar en Ting er uretfærdig og absolut forfæstelig, er det ikke meget høfligt mod Forædrene at sige, at den er forældet. Jeg tror, at enkelte Dele af den ikke nogen Sinde har haft nogen Berettigelse, thi de have altid været absolut forfæstelige og uretfærdige i og for sig. Det udelukker ikke, at man maaske nok kan være noget for haard ved den nugældende Retspleje og noget for tilbøjelig til rask væk at kræve Forandringer. Der gøres jo med stor Styrke og vist nok ogsaa med stor Ret blandt andet opmærksom paa, at vi stadig maa tage de fornødne befrielse Hensyn, at Løberne nu ere daarlige, og at vi nødig maa paabyrde Staten større Udgifter. Allerede her møde vi Vanskeligheder, naar vi ville indføre offentlig og mundtlig Retspleje, og naar denne Retspleje skal være offentlig, ikke alene for hvad man hidtil har kaldt for Dommen, men ogsaa for Forhøret, altsaa Undersøgelsen i Forvejen. Hvis vi virkelig for hver enkelt Afdeling skulle have en saadan offentlig Retspleje, og det hele ikke skal være meningsløst, maa vi sørge for at saa temmelig omfangsrige Lokaler, som vi nu savne. Der er næppe en eneste Kaserne, hvor Forhørsstuen er saaledes indrettet, at man virkelig anstændig kunde betegne den som et offentlig Forhørslokale, idet Pladsen er meget for indskrænket. Det vilde altsaa ligefrem paa dette Omraade være forbundet med betydelige Udgifter at indføre offentlig Retspleje. Det er imidlertid, naar man i øvrigt fastholder Princippet, noget, man kunde komme ud over. Noget mere alvorlig forekommer mig en anden Øring at være, en Øring af den ærede første Forespørger, som det undrede mig, at den højtærede Formand ikke paatalte. Det blev gentagende sagt, at de nuværende Dommere vare afhængige; der blev sagt om Officererne, at de vare Officerer og intet andet, naar de vare Dommere, hvilket naturligt maatte forstås saaledes, at de ogsaa som Dommere vare afhængige, og et Udtryk som "Riffeduffer" blev endogsaa brugt. Jeg ser ikke andet, end at der deri ligger en ret alvorlig